

Załącznik
do Uchwały Nr VIII/40/2011
Rady Gminy Rozdrażew
z dnia 11 maja 2011 r.

**PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE I OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY ROZDRAŻEW
NA LATA 2011–2016**

Rozdrażew, maj 2011 r.

I. PODSTAWA PRAWNA

1. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęty *Uchwałą Rady Ministrów Nr 162/2006 z dnia 25 września 2006 r.*
2. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 ze zm.).
3. *Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (j.t. Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473; ze zm.).
4. *Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362; ze zm.).
5. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęty *Uchwałą Nr LIX 269/10 Rady Powiatu Krotoszyńskiego z dnia 29 października 2010 r.*
6. *Uchwała Nr XXV/135/2009 Rady Gminy Rozdrażew z dnia 27 lutego 2009 roku w sprawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rozdrażew.*
7. *Uchwała Nr III/8/2010 Rady Gminy w Rozdrażewie z dnia 29 grudnia 2010 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na obszarze Gminy Rozdrażew na 2011r.*
8. Dokumenty Unii Europejskiej:
 - a) Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 2000 r.
 - b) Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie obecnej sytuacji oraz przyszłych działań w zakresie zwalczania przemocy wobec kobiet (2004-2020).
 - c) Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie przemocy domowej wobec kobiet.
9. Prawo polskie wobec przemocy w rodzinie:
 - a) prawo karne: art. 156, 157, 160 § 2, art. 190, art. 191, art. 197, art. 199, art. 200, art. 207, art. 209, art. 210, art. 211, art. 216 § 1, art. 217, art. 278 § 4, art. 279, art. 284 kodeksu karnego.
 - b) prawo rodzinne i opiekuńcze: art. 52, art. 56, art. 61-65, art. 57, art. 58 § 2 i 3, art. 84 i art. 133 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

II. WSTĘP

Literatura socjologiczna wprowadza wiele definicji rodziny. Wszystkie one faktycznie sprowadzają się do określenia rodziny jako małej grupy społecznej, grupy niezastąpionej, stanowiącej załączek szerszej społeczności. Rodzina jest podstawowym elementem struktury społecznej. Stanowi niepowtarzalne środowisko kształtujące osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Ważną rolę w rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym. Doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

Przemoc w rodzinie, zwana także potocznie przemocą domową, to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 *Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*).

Rodzaje przemocy:

- Przemoc fizyczna – popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
- Przemoc psychiczna – wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
- Przemoc seksualna – wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieśczoł i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych, itp.

- Przemoc ekonomiczna – odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

W całym powiecie krotoszyńskim przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu czy niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Jednakże w ostatnim okresie czasu są one coraz częściej ujawniane. Prowadzone dotychczas działania informacyjne (ogólnopolskie i lokalne) spowodowały zmiany świadomości społecznej i – z jednej strony – większą gotowość ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej – wiąże się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Oszacowanie zjawiska jest możliwe między innymi dzięki procedurze Niebieskiej Karty. Jednakże dane Komendy Powiatowej Policji w Krotoszynie oraz dane Ośrodka Interwencji Kryzysowej PCPR w Krotoszynie nie są adekwatnym odzwierciedleniem występowania zjawiska przemocy w rodzinie.

Tabela 1. Zjawisko przemocy w rodzinie wg danych wykazanych przez Komendę Powiatową Policji w Krotoszynie

L.p.		2008	2009	2010
1.	Liczba przeprowadzonych interwencji domowych	929	896	964
	w tym dot. przemocy /Niebieska Karta/	252	200	178
2.	Ogółem ofiar przemocy	329	285	257
	w tym liczba kobiet	234	220	192
	liczba mężczyzn	20	20	17
	liczba dzieci do 13 lat	55	24	24
	nieletni 13-18 lat	20	21	24
3.	Ogółem sprawców przemocy	252	202	181
	w tym liczba kobiet	9	7	1
	liczba mężczyzn	243	195	180
	liczba nieletnich	0	0	0
4.	Ogółem sprawców po alkoholu	200	154	125
	w tym liczba kobiet	4	5	0
	liczba mężczyzn	196	149	125
	liczba nieletnich	0	0	0
5.	Przekazane informacje do OPS	74	69	66
6.	Przekazane informacje do GKRPA	95	94	104
7.	Przekazane informacje do OIK	92	112	113

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rozdrażewie w roku 2010 w toku prowadzonych postępowań również uzyskała informacje o przypadkach stosowania przemocy w rodzinach. Zjawisko to dotyczyło 11 postępowań (środowisk rodzinnych). W większości przypadków dane te związane były z czynnościami prowadzonymi przez Komisariat Policji w Koźminie Wlkp. Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rozdrażewie w 2010 roku przeprowadzili 8 interwencji socjalnych w przypadkach przemocy w rodzinie i założono 8 Niebieskich Kart. Ponadto celem pełniejszej diagnozy zjawiska przemocy w poszczególnych indywidualnych sytuacjach współpracowano z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie.

Tabela 2. Dane obrazujące działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej w roku 2010 r. w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w poszczególnych gminach powiatu Krotoszyńskiego

Gmina	Przemoc	Sprawcy		Pozostałe osoby			Przyczyna	
		mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	dzieci	alkohol	inne
Krotoszyn	42	41	7	14	46	69	22	20
Kobylin	2	2	0	0	2	1	1	1
Koźmin Wlkp.	15	14	1	12	19	14	12	3
Zduny	12	12	1	4	15	18	10	2
Sulmierzyce	0	0	0	0	0	0	0	0
Rozdrażew	5	5	0	1	6	2	3	2
spoza powiatu	4	4	0	2	5	8	1	3
Razem	80	78	9	33	93	112	49	31

Tabela 3. Dane obrazujące działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie w roku 2010 r. w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Rozdrażew

Gmina Rozdrażew	Liczba spraw dot. przemocy	Sprawcy		Pozostałe osoby uwikłane w przemoc			Przyczyna	
		mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	dzieci	alkohol	inne
	5	5	0	1	6	2	3	2

Zjawisko przemocy na terenie powiatu krotoszyńskiego zostało zdiagnozowane w trakcie tworzenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w roku 2010 i pokazało, jak konieczne jest wzmacnianie istniejącego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

III. WSTĘPNE ZAŁOŻENIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

1. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie:

- a) Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy
- b) Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy
- c) Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
- d) Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej
- e) Zrozumienie reakcji ofiary
- f) Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy.

2. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zadania w zakresie przeciwdziałania zgodnie z *Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach *Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej* i *Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*. **Do zadań własnych gminy należy w szczególności:**

- a) Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie
- b) Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- c) Opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie
- d) Prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

3. Rozwijanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Lokalny system przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie to zespół istniejących w środowisku lokalnym instytucji działających na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy, wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, wiedzą i umiejętnościami, instrumentami pomocy i wsparcia, procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi, wzajemnie ze sobą współpracujących w sposób skoordynowany. **Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie:**

- a) zasoby instytucjonalne – instytucje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie wraz z potencjałem organizacyjnym
- b) zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin
- c) instrumenty pomocowe i sieć wsparcia na terenie powiatu

- d) zespół interdyscyplinarny o znaczeniu strategicznym i zadaniowym
- e) diagnoza zjawiska przemocy w środowisku lokalnym – skala problemu, mapa zasobów i potrzeb
- f) niniejszy *Program*.

4. Cele tworzenia i rozwijania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie:

- a) Ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie
- b) Podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy
- c) Rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc
- d) Integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie
- e) Rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy;
- f) Podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.

IV. ZASOBY GMINY ROZDRAŻEW W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

1. Zasoby instytucjonalne Gminy:

- a) Pełnomocnik Wójta ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi w Rozdrażewie
- b) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rozdrażewie
- c) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozdrażewie
- d) Dzielnicowy
- e) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Zdunach (współpraca)
- f) Placówki oświatowe i ochrony zdrowia
- g) Sołtysi.

2. Mocne strony:

- a) Przygotowana i stale doskonaląca własne umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny
- b) Znajomość problemu i działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami
- c) Poparcie działań przez władze i współpraca z samorządem gminnym
- d) Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej współfinansowanego przez wszystkie gminy powiatu, mieszczącego się w Krotoszynie na os. Sikorskiego 7
- e) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Zdunach przy ul. Strzeleckiej 10 (bezpłatny pobyt osób poszkodowanych przez przemoc).

3. Słabe strony:

- a) Brak wypracowanych systemów wspomagania działań profilaktycznych
- b) Wciąż niedoskonały system współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (prokuratura, policja, sąd, służba zdrowia, oświata, pomoc społeczna).
- c) Brak organizacji pozarządowych działających na rzecz wsparcia rodziny.

4. Zagrożenia:

- a) Słaba kondycja ekonomiczna rodzin
- b) Negatywne wzorce zachowań społecznych
- c) Bezradność niektórych rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- d) Problemy alkoholowe członków rodzin.

V. KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Rozwijanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
2. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego
3. Pogłębienie diagnozy zjawiska przemocy na terenie Gminy Rozdrażew
4. Udoskonalanie strategii interwencyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
5. Wzmacnianie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie
6. Kształtowanie postaw społeczności lokalnej wolnych od przemocy:
 - a) działania edukacyjne
 - b) działania profilaktyczne
 - c) działania informacyjne.
7. Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
8. Dostosowywanie działań programu w zakresie interwencji, informacji, edukacji, budowania systemu i działań zespołu interdyscyplinarnego do projektowanych zmian w przepisach prawnych.

VI. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy w rodzinie
2. Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy
3. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy
4. Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-edukacyjne.

VII. ZADANIA PROGRAMU

Lp.	ZADANIE	OPIS ZADANIA	TERMIN REALIZACJI	REALIZATOR LUB KOORDYNATOR
1.	Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego	Zespół składał się będzie z grupy specjalistów reprezentujących instytucje wchodzące w skład lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie tj. przedstawicieli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rozdrażewie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariatu Policji w Koźminie Wlkp., Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie, placówek oświatowych, placówek ochrony zdrowia i innych instytucji.	2011	Wójt Rozdrażewa
2.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	• Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku • Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie • Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie • Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach • Rozpowszechnianie informacji o instytucjach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym • Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie • Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy • Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.	2011 -2016	• Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozdrażewie • Zespół Interdyscyplinarny • Ośrodek Interwencji Kryzysowej
3.	Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie	• Kierowanie ofiar przemocy do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie os. Sikorskiego 7 • Współpraca z instytucjami prowadzącymi hostele, domy samotnej matki • Określenie sposobu rozwiązania problemów związanych z przemocą, dotyczących indywidualnych środowisk • Kierowanie osób na grupy wsparcia dla ofiar przemocy (przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie) • Praca socjalna z osobami doświadczającymi przemocy • Współpraca ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Zdunach	2011-2016	• Zespół Interdyscyplinarny • GOPS w Rozdrażewie • Komisariat Policji w Koźminie Wlkp. • Ośrodek Interwencji Kryzysowej • GKRPA

4.	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	• Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwięzianych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty i prowadzenia interwencji kryzysowej – obok szkoleń resortowych prowadzenie również wspólnych szkoleń służb, udział w szkoleniach, konferencjach tematycznych • Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie	2011- 2016	• Pełnomocnik Wójta ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi • Zespół Interdyscyplinarny • GOPS w Rozdrażewie • Ośrodek Interwencji Kryzysowej
5.	Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne	• Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności • Dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie • Umieszczenie informacji na stronach internetowych • Spotkania informacyjne z mieszkańcami Gminy	2011-2016	• Pełnomocnik Wójta ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi • Zespół Interdyscyplinarny • Ośrodek Interwencji Kryzysowej
6.	Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie, pełniącego rolę punktu informacji, wsparcia i pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	• Praca specjalistów w zakresie diagnozy i pomocy psychologicznej, prawnej i terapeutycznej • Współfinansowanie OIK Krotoszyn • spotkania Zespołów Interdyscyplinarnych powiatu krotoszyńskiego	2011-2016	• OIK Krotoszyn • Pełnomocnik Wójta ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi • Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Rozdrażew są:

1. Środki własne gminy:
 - a) będące w budżecie gminy Rozdrażew na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie – obsługa Zespołów Interdyscyplinarnych,
 - b) pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na współfinansowanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie.
2. Dotacje celowe z Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przewodniczący Rady Gminy
Artur Jakubek